

LEDAREN:

Vårdvalet ritar om kartan

I EN STORT UPPSLAGEN INTERVJU med socialminister Göran Hägglund (kd) i Läkartidningen (2009-01) framgår att han ser tillgängligheten som vår allra viktigaste hälsofråga. Socialministern påpekar samtidigt att läkarbristen i primärvården är ett uppenbart problem som han hoppas att vårdvalsreformen ska hjälpa till att lösa.

Senast den 1 januari 2010 vill regeringen att alla 21 landsting i Sverige ska ha infört vårdval. Vårdvalsreformen innebär en rejäl kursändring med nya spelregler. Landstingens makt förs i större utsträckning över till medborgaren som fritt väljer sin offentligt eller privat styrda vårdcentral/vårdcentral. Vården blir intäktfinansierad och olika vårdenheter ska konkurrera med kvalitet.

I INTERVJUN MED HÄGGLUND finns inte ett ord om någon annan yrkesgrupp än läkare. Med en dåres envishet måste vi därför fortsätta argumentera för den mångfald i kompetens som finns i primärvården.

Flera legitimerade vårdyrken har genom åren utvecklats till självständiga professioner med egen kunskapsbas och tillhörande helhetsansvar. Både psykologer, distriktssköterskor, barnmorskor och sjukgymnaster fungerar idag som primärinstans. Det finns betydande kostnadseffektivitet att vinna om alla dessa professioners kompetens utnyttjas optimalt. Vi måste också visa hur vi kan medverka till att förbättra tillgängligheten.

VI MENAR ATT en kostnadseffektiv hälso- och sjukvårdsorganisation kräver en smartare arbetsfördelning mellan vårdens professioner. Därtill krävs ett mer varierat vårdutbud. Vårdvalsreformen har hittills handlat förvånansvärt lite om vårdens innehåll i relation till medborgarnas behov.

LSR har uttryckt oro för att både mångfald och teambyggande utarmas när det framförallt verkar bli läkare som vården centreras kring.

Vi har också uttryckt vår oro för att patienters

behov av förebyggande och rehabiliterande insatser kommer i kläm.

Övergången från beställarstyrd vård till ökad patientmakt är välkommen. Principen "vård efter behov" får emellertid inte äventyras. Därför ska vi lobba för att alla som är i behov av våra insatser, snabbt får tillgång till den för ändamålet lämpligaste sjukgymnasten. I hälso- och sjukvården ryms både konkurrens och samarbete. Konkurrensen ska vara öppen och stimulera till kompetensutveckling.

Inför vårdvalet är det samtidigt viktigt att privata och offentligt anställda sjukgymnaster (inom såväl öppen- som slutenvården) bygger väl fungerande nätverk så att varje patient garanteras optimal vård. Det kan inte nog betonas att en både samarbetsorienterad och enad kår blir betydligt starkare.

VI MÅSTE OCKSÅ VÄSSA vår marknadsföring till allmänheten. Det ska vara lätt att hitta sin sjukgymnast. Vi ska vara tydliga med vad vi erbjuder och vilka resultat vi uppnår. Kåren ska medverka till att det görs öppna kvalitetsjämförelser. Kvalitet är grunden för att medborgarna ska kunna göra välgrundade val.

Förbundsstyrelsen har beslutat att tillsätta en central vårdvalsgrupp som noga ska följa utvecklingen under 2009. Gruppen ska vara en kunskapskälla och ett stöd för alla medlemmar som engagerar sig i det vårdval som växer fram i det egna landstinget.

Tidningen Fysioterapi har redan publicerat flera artiklar om vårdvalet, (nr 12-08, nr 1-09), vilket man kommer att fortsätta med under året. Följ utvecklingen i den viktiga vårdvalsfrågan i tidningen och på LSR:s hemsida.

Sedan gäller det att gå samman och uppvakta landstingspolitiker. Det finns erfarenheter att hämta från kolleger i bland annat Halland, Västra Götaland och Skånerregionen. Det är viktigt att vi peppar och drar lärdom av varandra. Kom ihåg att det är vårt eget engagemang som avgör om vårdval blir bra ur både medborgarens och professionens perspektiv! ○

Anna Hertting
Förbundsordförande

»Konkurrensen ska vara öppen och stimulera till kompetensutveckling.«